

MCLEGAL

Metin-Çiçek Avukatlık Ortaklığı
Attorney Partnership

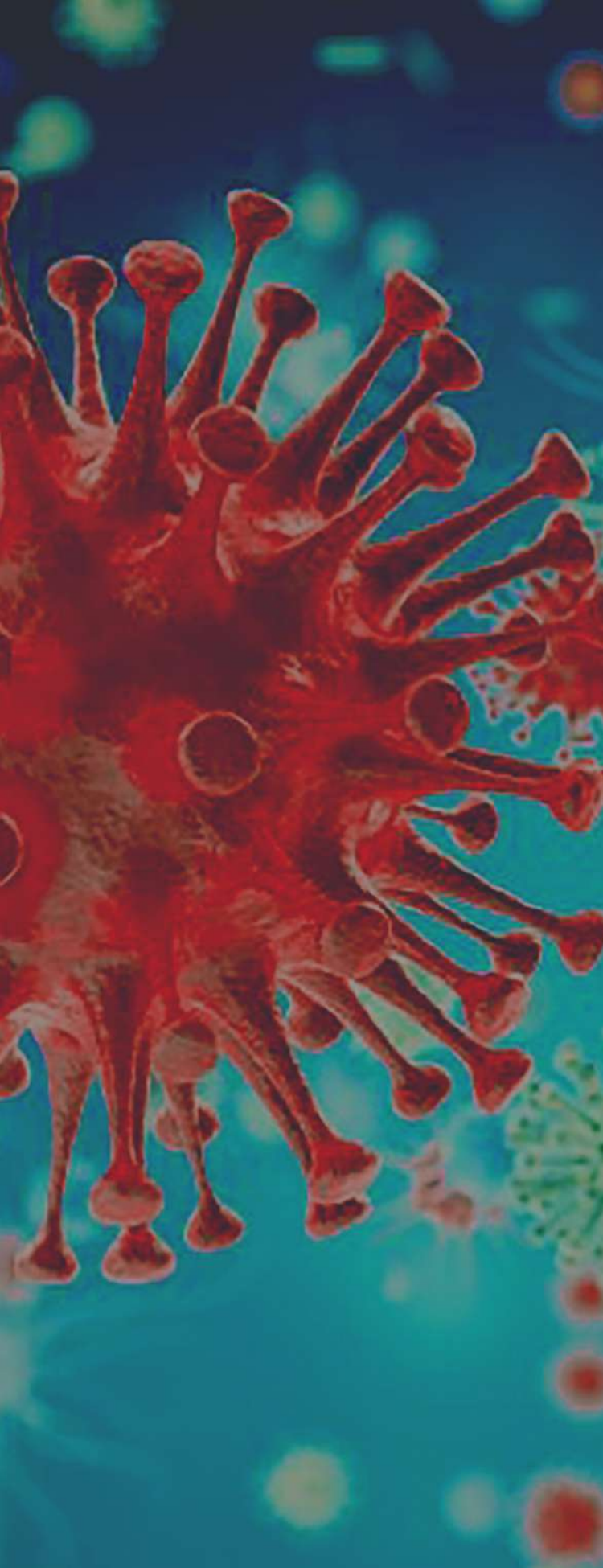
in

patient #08001

KVKK Covid-19 Uygulamaları Kapsamında Sağlık Verilerinin İşlenmesine Dair Kamuoyu Duyurusu

BİLGİ NOTU

KVK Kurumundan Covid-19 PCR Test Sonucu ve Aşı Bilgisi Uygulamalarına İlişkin Kamuoyu Duyurusu

I. Kamuoyu Duyurusu

Kişisel Verileri Koruma Kurumu (“Kurum”), 28 Eylül 2021 tarihinde internet sitesi üzerinden yaptığı kamuoyu duyurusu ile PCR testi ve aşı bilgisi uygulamalarına ilişkin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (“KVKK”) çerçevesinde izlenmesi gereken yol ve hukuka uygunluk hususunda intikal eden bilgi taleplerine yanıt vererek konuya açıklama getirmiştir.

Kurumun duyurusuna göre; Covid-19 salgını nedeniyle uygulanan PCR testi ve aşı bilgisi talepleri konusunda yapılacak değerlendirmenin ülke genelinde gerçekleştirilecek yaygın bir uygulamaya inhisar edeceği dikkate alınmış, bu nedenle Kişisel Verileri Koruma Kurulu (“Kurul”) tarafından incelenerek alınan 28.09.2021 tarih ve 2021/980 sayılı kararının Kurumun resmi internet sitesinde yayınlanmasına karar verilmiştir.

II. Covid-19 Salgınına Karşı Tedbir Amaçlı Sağlık Verilerinin İşlenmesi

Tüm dünyayı etkileyen ve günlük hayatı büyük ölçüde değiştiren Covid-19 salgını, kamu sağlığının korunması amacıyla Türkiye de dahil etki altındaki hemen her ülkenin çeşitli tedbirler almasına sebep olmuş, bu durum yalnızca kamu kurumlarına değil özel sektöre de sirayet etmiştir. Covid-19 salgınının önlenmesi amacıyla özel ve kamu sektörleri tarafından kullanılan uygulamalar ilgili kişilerin sağlık verilerinin işlenmesini gerektirmekte, çeşitli mekan uygulamaları ile ilgili kişilerin HES kodu bilgisi, Covid-19 aşı bilgisi ve/veya PCR testi sonuçlarına dair verilerinin işlenmesi sonucunu doğurmaktadır.

Kişisel verilerin korunması hukuku çerçevesinden bakıldığında ise, bu uygulamalara ilişkin kişisel veri işleme şartlarının nasıl belirleneceği geçtiğimiz seneden beri gündemde olmuş, özel nitelikli kişisel veri kategorisinde olan sağlık verilerinin KVKK 6. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca açık rıza olmaksızın özel hukuk kişileri tarafından işlenememesi dolayısıyla mevzuata uyum sağlanması hususunda soru işaretleri bırakmıştır. Nitekim, KVKK ve ikincil mevzuatı uyarınca açık rızanın geçerli olabilmesi için özgür iradeyle açıklanması sağlanmalı, sağlık verilerinin işlenmesine açık rıza vermediği takdirde günlük hayatını etkileyecek hizmet ve yetkilerden mahrum bırakılması gibi rızayı etkileyecek bir durum yaratılmamalıdır.

Bu durum, özel sektörün Covid-19 tedbirlerini uygulaması konusunda zora sokmakta olup, özellikle işçi-işveren ilişkisi bakımından çıkmaz yolda bırakmaktadır. Zira KVKK mevzuatınca işçi-işveren ilişkisi tarafların eşit konumda olmadığı veya taraflardan birinin diğerinin üzerinde etkili olduğu bir durum olarak değerlendirilmekte, bu sebeple mukayeseli hukukta da işçi-işveren ilişkisinde kanunda öngörülen kişisel veri işleme şartlarının esas alınması ve açık rızaya ağırlık verilmemesi önerilmektedir.

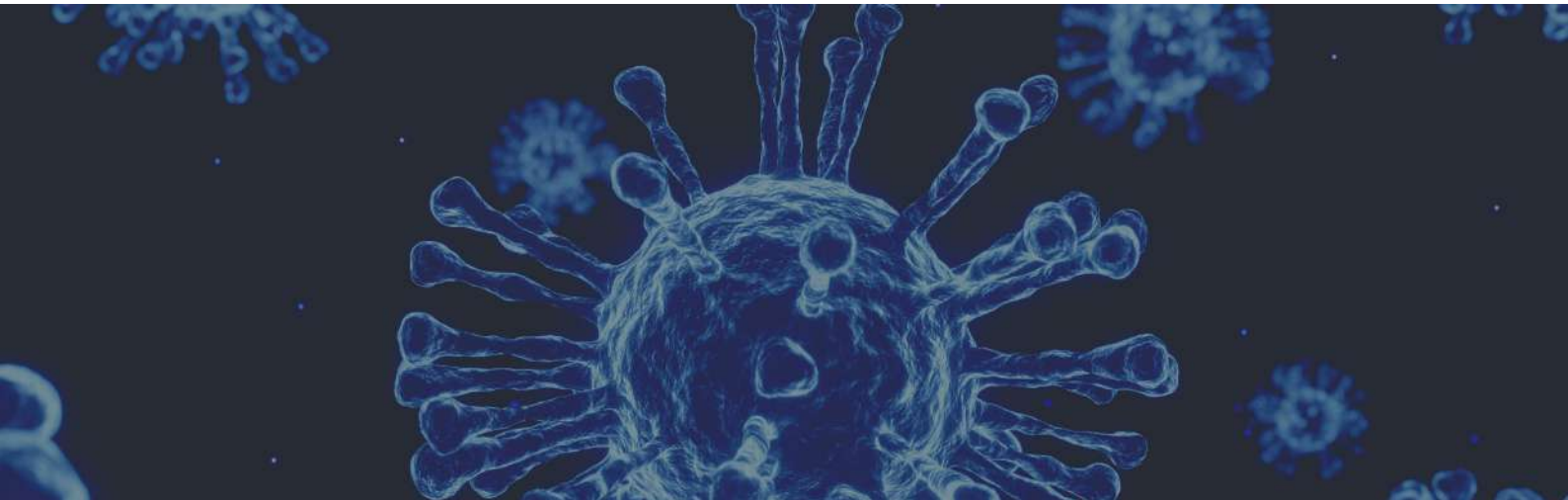
III. Konuya İlişkin Kurul Değerlendirmesi

Kurum tarafından yayınlanan duyuruda da kişilerin tahlil, görüntüleme, test, rapor, aşı durumu gibi sağlık durumlarına ilişkin bilgilerin özel nitelikli kişisel veri kategorisinde bulunan sağlık verileri olduğuna değinilmiş, KVKK md. 6'da düzenlenen veri işleme şartlarına uyulması gerektiği belirtilmiştir.

Öte yandan Kurum, Covid-19 salgınının dünya çapındaki sağlık, sosyal hayat ve ekonomi üzerindeki etkilerini dikkate alarak salgınla mücadele için aşı durumu ve PCR test sonucu gibi sağlık verilerinin kamu sağlığı, kamu güvenliği ve kamu düzeninin korunması amacıyla işlenmesi gerekliliğinin ortaya çıktığını ifade etmiştir.

Kurum bu konuya ilişkin çözüm mahiyetinde KVKK md.28'e atıf yapmış, 28. Maddenin (ç) bendinde yer alan "**Kişisel verilerin milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliğini sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi**" halinde KVKK hükümlerinin uygulanmayacağına dikkat çekmiştir. Kurum, bu doğrultuda salgın hastalık gibi kamu güvenliği ve kamu düzenini tehdit eden durumlarda bu tehdidi ortadan kaldırmak amacıyla salgın hastalığın bulaşıcılığının önüne geçilmesini teminen **kanunla yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen faaliyetler kapsamında kişisel verilerin işlenmesinin de KVKK 28. maddesinin (ç) bendi kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini** ifade etmiştir.

Buna göre Covid-19'un sebebiyet verdiği salgın hastalığın kamu güvenliği ve kamu düzenini tehdit etmesi sebebiyle hastalığın yayılımını engellemek amacıyla Covid-19 aşı bilgisi ve/veya negatif sonuçlu PCR test bilgisinin KVKK 28. madde hükmü kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen önleyici ve koruyucu

faaliyetler kapsamında işlenmesinin önünde bir engel bulunmadığına, dolayısıyla söz konusu kişisel veri işleme faaliyetlerinin anılan madde hükmünün (ç) bendi kapsamında gerçekleştirilebileceği ve Covid-19 salgını kapsamında yürütülen kamu güvenliğini ve kamu düzenini koruma amacına yönelik faaliyetler dışında kalan ya da bu amacı aşan nitelikteki kişisel veri işleme faaliyetlerinin KVKK kapsamında yer alacağına kanaat getirmiştir.

IV. Özel Sektöre İlişkin Yorumlamalar

Kurul değerlendirmesi ile Covid-19 salgını tedbirlerinin KVKK kapsamında “**kamu sağlığının korunması**” kavramını karşıladığı doğrulanmaktadır. Ne var ki, Kurul tarafından yapılan değerlendirme Covid-19 tedbirleri kapsamında sağlık verilerinin işlenmesine ilişkin mevzuat uyumunda sorunlarla karşılaşan oldukça büyük bir kesimi kapsam dışı bırakmış, özel sektöre ilişkin bir açıklama getirmemiştir. Zira KVKK 6. Maddesinin 3. Fıkrası uyarınca, ancak sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel veriler kanunlarda öngörülen hallerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilmekte, sağlık verileri ise kamu sağlığının korunması amacıyla işlenecek olsa dahi, ancak sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler ve yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgili kişilerin açık rızası aranmaksızın işlenebilmektedir.

Buna göre, özel sektör mensubu veri sorumlularının kamu sağlığının korunması amacına dayanarak sağlık verilerini açık rıza alınmaksızın işlemesi mümkün değildir. Bu veri sorumluları yalnızca açık rıza şartına dayanabilir, bu açık rızanın ise açık rızanın geçerlilik koşulları gereğince “**şart koşmak**” suretiyle alması hukuka uygun düşmeyecektir.

Kurumun da duyurusunda atıf yaptığı üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından işverenlerce iş yerlerinde Covid-19 kapsamında alınabilecek tedbirlere dair genelge yayınlanmış, işveren tarafından tüm çalışanların işyerinde karşılaşabilecek sağlık ve güvenlik risklerine

yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler hakkında ve aşı olmayan çalışanların kesin Covid-19 tanısı konması durumunun iş ve sosyal güvenlik mevzuatı açısından sonuçları hakkında bilgilendirme yapılması koşuluyla işçilerden zorunlu olarak haftada bir kez PCR testi yaptırmalarının istenebileceği ve test sonuçlarının iş yerinde kayıt altında tutulabileceği düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 17.09.2021 tarihli Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığı'na olan yazısı itibariyle, iş yerinde karşılaşabilecekleri sağlık ve güvenlik riskleri konusunda yazılı bilgilendirmeye rağmen aşı yaptırmayan veya PCR testi ibraz etmeyen işçiler hakkında, İş Kanunu'nun feshe ilişkin hususları düzenleyen hükümleri ile, uzaktan çalışma ve telafi çalışmasına ilişkin hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilebileceği yönünde bilgi verilmiştir.

Ancak, bu hususlar KVKK bakımından bir hukuka uygunluk oluşturmamakta, hatta aksine bu işlemlerin uygulanabilecek olması açık rızanın geçerliliğini etkileyen bir vaziyet oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu yetkili kurum yazılarının kişisel verilerin işlenmesine bir dayanak olarak gösterilemeyeceği anlaşılmaktadır. Netice itibariyle, çalışanların

sağlık verilerinin işlenmesi hususunda, işverenlerin sır saklama yükümlülüğü altında bulunan işyeri hekimine dayanması gerektiği yorumlanmaktadır.

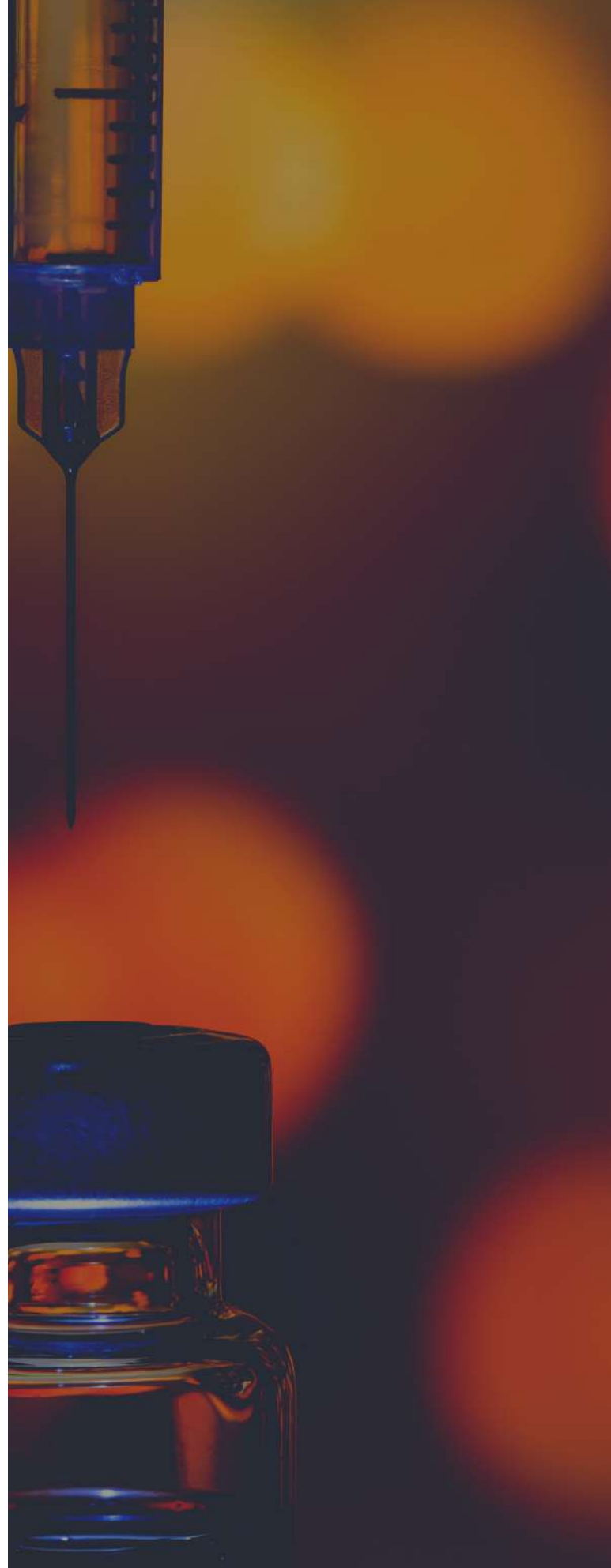
KVKK hükümleri bu bakımdan işyeri güvenliği uygulamalarına dair işvereni kısıtlama altında bırakmakta, sağlık verilerinin mutlak surette işyeri hekimi tarafından işlenmesi ve saklanması sonucunu doğurmaktadır. Nitekim Kurum, 27.03.2020 tarihli Covid-19 tedbirleri kapsamında işlenen kişisel verilere ilişkin duyurusunda da sağlık verilerinin işlenmesi için çalışanın rızasının alınacağını, açık rıza dışındaki şartlar halinde ilgili sağlık verilerinin işyeri hekimleri tarafından işlenmesinin söz konusu olduğunu belirtmiştir. Görüldüğü üzere, Kurumun bu husustaki görüşü korunmuştur.

V. Sonuç

Kurum Covid-19 PCR test sonucu ve aşı bilgisi uygulamaları nezdinde sağlık verilerinin işlenmesine ilişkin 28.09.2021 tarihli kamuoyu duyurusuyla yetkili kamu kurum ve kuruluşlarının kamu sağlığının korunması amacıyla açık rıza alınmaksızın sağlık verilerini işlemeye yetkili olduğunu ortaya koymuştur. Ancak Covid-19 tedbirleri kapsamında özel hukuk kişileri olan veri sorumlularının mevzuata uyumu nasıl sağlayabileceği hususuna değinmemiş, bu konudaki soru işaretleri havada bırakılmıştır.

Covid-19 tedbirleri kapsamında sağlık verilerinin işlenmesi bakımından işverenlerin sır saklama yükümlülüğü altında bulunan işyeri hekimleri vasıtasıyla açık almaksızın amaçla bağlı, sınırlı ve ölçülü olmak koşuluyla çalışanlarının sağlık verilerini işleyebileceği söylenebilir.

Ancak özel hukuk kişileri veri sorumluları iş ilişkisi haricindeki faaliyetleri nezdinde ilgili kişilerin sağlık verilerini ancak açık rıza dahilinde işleyebilmektedir. Bu açık rızanın ise hizmet ön şartı olarak alınamayacağı gözetildiğinde ticari faaliyetleri ve fiziksel mekan güvenliğinin sağlanması hususunda özel sektörün mevzuata uyumu hala fazla yoruma açıktır.

patient #08001

MCLEGAL

Metin-Çiçek Avukatlık Ortaklığı
Attorney Partnership

P: +90 212 944 58 58
info@mclegal.com.tr | mclegal.com.tr
Levent Mah. Karanfil Aralığı No:8 Beşiktaş / İSTANBUL

Bu bilgi notu ve içeriğinde yer alan bilgiler sizleri güncel konularda bilgilendirmek amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir şekilde hukuki görüş ve/veya danışmanlık teşkil etmemektedir. Hukuki danışmanlık hizmeti almak için lütfen iletişime geçiniz.